

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ven. Viri Thomæ Malleoli A Kempis, Canonici Regvlaris
Ordinis D. Avgvstini. Opera Omnia**

Thomas <von Kempen>

Dvaci, 1625

Capvt Secvndvm.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45790](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45790)

enim sanctæ Marthæ fideliter implere negotium satagit, beatissimæ Mariæ dignus habebitur aliquando dulcedine foueri, & consolationis diuinæ & allocutionis silentio immorari. Quo ille rectè censetur aptus, cui iam fraternæ necessitati seruire placet, & Christi tantum dilectio super omnem temporalem curam amabilis, in intentione præcipua est. Non sicut is, cuius foris videtur ministratio; sed ab intus non ardet vera dilectio, & intètionis non lucet pura simplicitas, & simplex puritas. Sua enim commoditate perdit lucrum charitatis, & libitum proprio destituitur à Christi beneplacito. Nam omne quod agitur, si in veritate & puritate non manserit, in interitum vadit & euanescit. Tetigi paululum boni dispensatoris necessarium institutum, qualiter sibiipsi debeat etiam intentus & præsens esse, nec rebus exterioribus varijsque negotijs totaliter inhiare. Quinimo, eligat secundum affectionem suam cordialem, nullis implicari curis, sed insistere (quantum opportunè concessum fuerit) studijs theoreticis. Veruntamen quisquis per diuinam voluntatem tanquam seruus à Domino fuerit aduocatus, ad faciendum opera misericordiæ, impleat mandatum obedientiæ: & ne declinet ad propriam nimis quietem, sed magis offerat se per bonam & promptam voluntatem, ad seruiendum Deo viuenti in secula seculorum. Amen.

Externis rebus impeditus subinde redeat ad sese.

CAPVT SECVNDVM.

De ministerio Martha, et otio Maria, et de concordia conuenientia ad inuicem.

ARGVMENTA HVIVS CAPITIS.

DE comparatione Martha ad Mariam, id est, actiua ad contemplatiua, & quod utraq; laudabilis, nec altera ab altera separanda. §. I.

- De opere Martha. II.
- De opere Maria. III.
- De admonitione Martha. IV.
- De consolatione Martha. V.
- De admonitione Maria. VI.
- De increpatione tepida Maria. VI.

§. I. De comparatione Martha ad Mariam, id est, actiua ad contemplatiua, & quod utraq; laudabilis, nec altera ab altera separanda.

Quamuis eligibilior pars Mariæ sit & suauior, tamen beatæ Marthæ sororis eiusdem pars laboriosa laudabilis est, & Deo accepta; sicut per seipsum Dominus ait in Euangelio: *Si quis mihi ministrauerit, honorificabit eum Pater meus, qui est in caelis.* Iuan. 12. Ministrare specia-

specialiter spectat ad Martham, sicut vacare ad Mariam. Non tamen istæ duæ sorores ab inuicem separari, nec debent de statu suo contendere: sed magis studeant pariter Christum hospitio recipere, vt in omnibus possint perfectè stare, & quotidianis proficere virtutum augmentis.

§. 2. *Opus Martha.*

Luc. 10.
2. Cor. 8.

1. Pet. 1.

MArtha seruiat, laboret, atque prouideat bona coram Deo & hominibus, vt soror eius Maria liberius vacet diuinis. Nec murmuret contra sororem suam, quòd eam solam reliquit ministrare: sed potius adhortetur, vt in quiete & silentio se teneat, & nullis se mundi occupet negotijs: sed I E S V M semper præ oculis habeat, in quem Angeli prospicere concupiscunt. Audiaturque eam, & miretur de verbis gratiæ, quæ procedunt de ore eius; atque talem se exhibeat, vt digna sit auditu diuino. Tam purum & absque terrena mole cor suum præparet, vt celestibus desiderijs accensa, quandoque mereatur introire cum ipso, ad inconsuetam dulcedinis eius gaudia.

§. 3. *Opus Maria.*

Maria verò sorori suæ compati debet, & sapius Dominum orare, vt dignè & deuotè valeat ministrare sibi & alijs necessaria huius vitæ; vt patiens sit in aduersis, fidelis & prudens in omnibus negotijs suis: atque sic exteriora moderetur & ordinet, vt seipsam interiùs non omnino negligat: sed cum tempus occurrerit, exemplo suo ad vacandum sibi paululum, in secretum secedat. Nec sibi soli & Deo viuere magnum & gaudiosum reputet, sorore relicta sub sarcina. Sed pio considerationis oculo, eius memor sit apud dilectum suum; nec non consolationis verbo, quantum valet, subleuamentum deferat. Memento Maria, quòd non vales liberè vacare, nisi Martha voluerit pro te laborare: & nisi illa exteriora disponeret, tu minus lucidè interiora videres. Vtilis est tibi sororis tuæ sollicitudo, vt nò perturbetur tua desiderabilis solitudo. Ne ergo velis sororem tuam contemnere, aut iudicare minus sanctam, quia occupatur rebus transitorijs vilibusque materijs. Magis autem hoc cogita, quantam tibi in humilitate seruitutis suæ præstat contemplandi occasionem. Quæ licet exteriora procuret, dispense, & custodiat; alia tamen habet in intentione cordis, quæ principalius amat. Nam Iesus Christus vti que est finis, pro quo in tantum laborat; propter quem etiam sibi non parcere à manè vsque ad vesperam nò refugit, vt alij fructum spiritualem ex hoc maiorem consequantur. Dilige proinde sororem tuam, & defer ei compansionem, orationem, reuerentiam, &

exquo

excusationem. Si quid minus potest in spiritali conuersatione; hoc tu supplere desidera per sancta & deuota exercitia tua. Non tamen ex te illud presumas, aut de te plus quam oportet sapere velis: sed Dei gratia te exhortante interius, bonum charitatis tuæ studium in hoc commenda, quia omnia bona opera tua ei communicare debeas, quæ plura impedimenta deuotionis habet quam tu Sororem enim tua est, & illi debes, quidquid boni apud Deum habere uales.

§ 4. Admonitio Marthæ.

AVdi iterum & tu Martha, quæ sollicitaris circa frequens ministerium. Caue ne turberis in opere, & ne deficias in tribulatione; quia satis abundanter & causarum tumultus aduenient tibi, & aduersitatū contra te varietas non deficiet. Beata eris, si omnia patienter accipis, & cum gratiarum actione, à Deo esse bona & mala salubriter sentis. Semper igitur tibi opus est patientia atque prudentia; ut per patientiā mala superes, & per prudentiam aliis bona misericorditer impendas, quamuis sint etiam ingrati. Attende tu quibus seruias, & qua mercede laboras. Nonne Christus est, cui te totam contulisti? Eius Martha es, & eius voluntatem facere debes, ne offendas & pecces. Potens est Dominus tibi dare gratiam maiorem, & ostendere etiā gloriā suam; ut quæ tam sedulò & deuotè ei ministras in mundo, tandem iuxta eum recumbas in regno eius.

§ 5. Consolatio Marthæ.

Eia Martha, magna erit merces tua in cælo, tantū esto fidelis in ministrando. Propterea serui, serui, serui, præpara quæ opus sunt ad vitam istā: siue in coquina, siue in braxatorio & cellario: siue terendo semina; siue molendo sinapis, siue alterius generis grana. Opus si vile est, tamen præciū vita æterna est. Quicquid enim expendis in vsum fratrum Christi, reddet tibi iustus iudex in die iudicij. Quando omittis propriam voluntatem & utilitatem aliquam, seu quando postponis spirituale lectionē propter aliorum necessitatem, tunc entis à Christo hæreditare æternæ vitæ, & ille fit tibi præciosum & firmissimum pignus solutionis æternæ gloriæ. Vnde Patri sic dicit: *Volo Pater, ut ubi ego sum, illic sit & minister meus.* O Martha, multa potes operari opera bona, si sis voluntaria & parata. Egredere seruitio tuo serui Christi, & sine tua cura non sunt in Deo liberi. Si tamen vis esse meritorium opus tuum, fac ex animo bono, & non cum tristitia neque cum tædio. Magnam potes exercere charitatem in fratres, magnam etiam generare lætitiā, dum esuriunt & sitiunt, nec habent

Gen. 27.

quod manducent: & tu subuenis necessitatibus eorū, apponēdo ea quæ Dominus concessit infirmitati corporis humani. Attende, quid Isaac patriarcha dixerit Esau filio suo: *Tolle (inquit) arma tua pharetram, arcum tuum. Cumq; venatu aliquid apprehenderit, fac mihi inde pulmentum, ut comedam, & benedicat tibi anima mea.* Similiter benedicet te, ô Martha, quicumq; recreatus fuerit cibo & potu in nomine Christi per ministerium tuum: nec erit tantū benedictio tua temporalis quædam retributio, sed potius æternę hereditatis firma perceptio.

§. 6. Admonitio Mariae.

Alloquenda est iterū soror Marthæ Maria, vt domi sedeat ac meditetur vt columba verba caelestia. Tanto affectu quæ pœterna sunt cogita felix Maria, tam suauigustu sapiant tibi interiora bona, vt minū cures exteriorem indigentiam. Minime quoque contristeris, si datur quandoque minus, si sapiat minus, si præparetur tardiū, si quid aliud defectuosum fuerit in Marthæ manibus. Non enim parum ipsa edificatur, quòd tam sufficiens videaris in necessitate: nec erit ei alio tempore onerosum meliorare, cum Dominus donauerit, considerata patientia tua in tempore, quo non potest. Quanto tu fueris patientior, benignior, & quietior: tanto sorori tuæ fit omnis labor leuior, & occupatio tolerabilior. Considerat namque fructum spiritualis incrementi ex te, & consolatur non modicum in suo opere, quia tu pascaris spiritu magis quàm carne. Ipsa etiā gaudet coram Deo, quòd tam facili contentaris ministerio, ne grauetur super modum: sed parcis labori eius, ac vacandi orandique indulges largius tempus. Satis reprehensibile esset, vt cum quietis iter ambulare deberes, molesta fias etiam laboranti.

§. 7. Increpatio tepidæ Mariae.

Maria etfi
Christo vi-
cina, tamē
alicubi re-
prehensibi-
lis.

In omnibus exhibe te mitem, patientem, deuotā, terrena non curantem: sed Deo unitam, & eius contemplationi crebrò intendentem. Alioquin quomodo locum implet Mariæ, si non inuigilas quieti & custodiæ tui? Aut non æstimas esse onus grauis iudicij, habere tantum prouidentiam in temporalibus, & minus vacare studiis spiritualibus. Time, ne auferatur pars tua à te propter ingratitude tuam, & detur sorori tuæ facienti fructus bonos. Quæ huiusmodi est, non dignè fungitur sancto otio Mariæ; sed expelletur ab omni mox spirituali dulcedine, ex iusta ratione. Sed mirū fortè videtur, quomodo aliquid reprehensibile de Maria sentiri possit, quæ à Christo laudari cognoscitur. Hic sciendum est, quòd multi in loco sanctorum stant;

stant, qui tamen conuersatione sua multum à sanctis distant. Multi etiam nomen religionis habent, qui tamen adhuc seculari vita torpent. Multi foris quiescunt ab occupationibus ex officio commissis, qui nondum tamen conquiescunt ab exter-
narum rerum concupiscentiis. Ex quadam enim infirmitate spiri-
tualis feruoris prouenit, quòd plures in quiete videntur posi-
ti: nec tamen ut dignum est, sibi vacare nituntur. Ideo (ut factum
est) in loco Mariæ huiusmodi sectatores negligentiæ redarguun-
tur tanquam ab igne diuini amoris alienati, & in deuotione
tam remissi. Sed quæ vera est Maria, sectatur semper Iesu vesti-
gia, & dicit cum sponsa: *Sub umbra illius, quem desiderauit anima*
mea, sedi, & fructus eius dulcis gutturi meo. Hæc pauca de ministe-
rio Marthæ & orio Mariæ, si considerata seruentur sollicitè, fiet
ut post præsentis labores, reddatur nobis fructus dilectionis,
cum corona iustitiæ Amen.

Cant. 8.

CAPVT TERTIVM.

ARGVMENTA HVIVS CAPITIS.

DE commendatione Marthæ, & fidelis dispensatoris.	§. I.
De profunda abnegatione sui.	II.
Declaratio literalis illius Cant. <i>Introduxit me rex in cellaria sua.</i>	III.
Qualiter te ipsum consolaberis in Christo.	IV.
Dua interrogationes fiunt.	V.
De spiritali intellectu, super eodem verbo.	VI.
De aspiratione ad celestia.	VII.
De spiritali esu & potu, de cellariis Christi.	VIII.
De hilaritate vultus & promptitudine, ad externa opera charitatis, post gustum diuina suauitatis.	IX.
Quis sit aptus diuinis colloquiis.	X.

§. I. De commendatione Marthæ, & fidelis dispensatoris.

INueni adhuc aliquid suauis in scripturis sanctis, quod te (o
Martha) delectet in officio tuo. Tunc enim opera nostra leuio-
ra fiunt nobis & dulciora, si confirmationem trahant ex eloquiis
sanctis, atque imitationem demonstrent iustorum præcedentium
exemplis. Vilescere possent fortè opera pietatis apud non intelli-
gentes virtutum merita, nisi forent à beatissimis hominibus ma-
gna cum deuotione continuata. Magnus quoque honor est; &
nullius erubescentiæ locus: quando pro caelesti regno sponte
quis se humiliat & seruum facit, exemplo Iesu Christi & sancto-
rum eius incitatus. Dicit enim in Canticis sponsa, figuratè osten-

Labor no-
bis leuior
collatus
cum exem-
plis anti-
quorum
ex sacris
litteris.